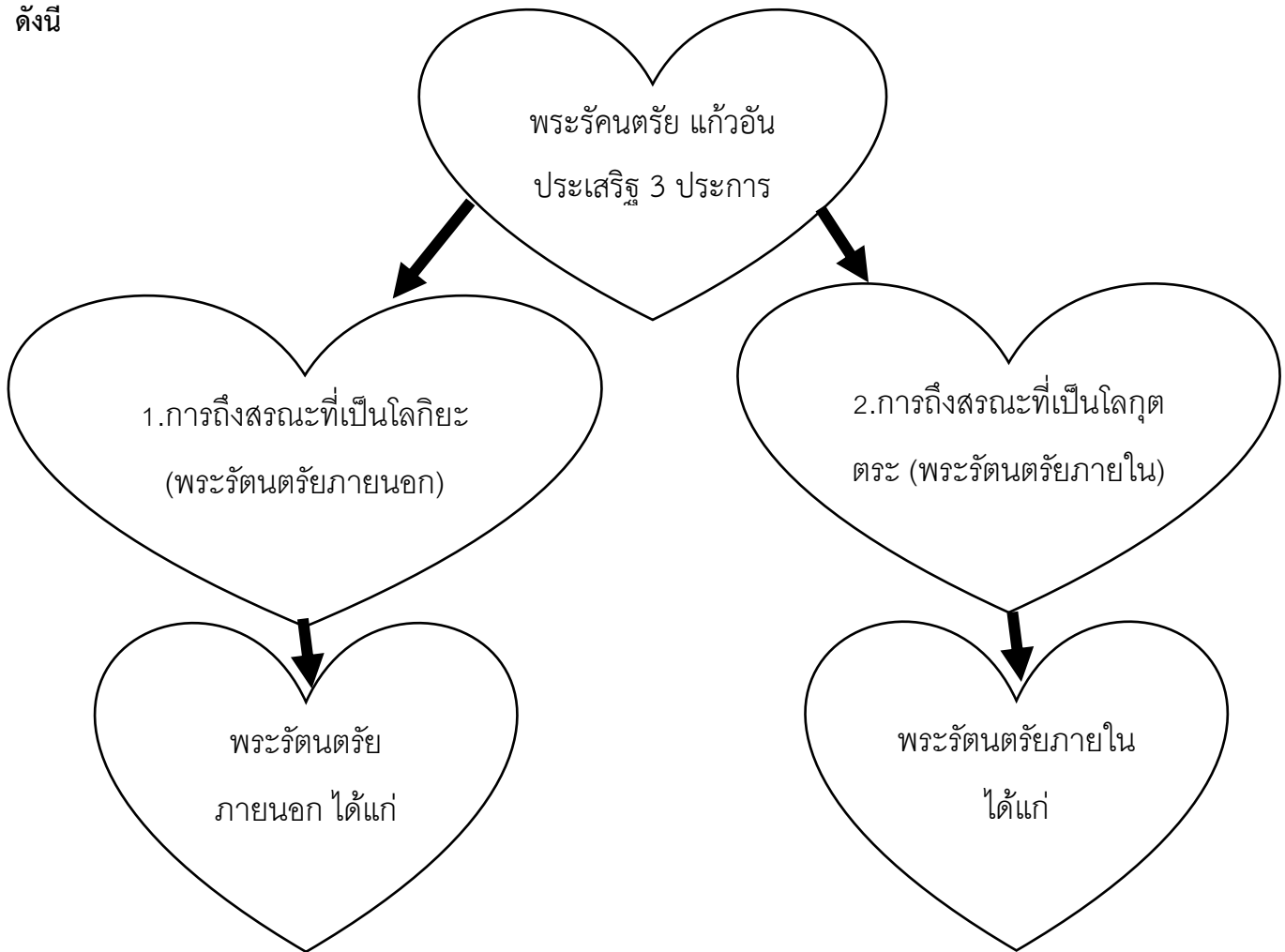

เฉลย ใบงานหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระธรรม เรื่อง พระรัตนตรัย

คำชี้แจง / ให้ผู้เรียนบอกหลักคำสอนของศาสนาพุทธสังฆะปัมมังโนทศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน ดังนี้

1. พระพุทธเจ้า ที่เป็นพระปฏิมากรและ
พระพุทธเจ้าที่เราเรียนรู้ในหนังสือพุทธประวัติ

2. พระธรรมคำสอน ของพระองค์ได้แก่คัมภีร์
ต่าง ๆ ที่เป็นคำสอน เช่น พระไตรปิฎก
พระวินัยปิฎก ว่าด้วยพระวินัยสิกขาบทต่าง ๆ
พระสุตตันตปิฎก ว่าด้วยพระสูตรซึ่งเป็นพระ
ธรรมเทศนาของพระโคตมพุทธเจ้าและพระ
อรหันตสาวก
พระอภิธรรมปิฎก ว่าด้วยพระอภิธรรมหรือป
รมัตถธรรม ซึ่งเป็นธรรมะชั้นสูง อธิบายด้วย
หลักวิชาล้วน ๆ

3. พระสงฆ์ คือบุคคลที่เข้ามาอุปสมบทหรือ
ยอมตนเป็นสาวกที่รวมกันเรียกว่า
พุทธบริษัท 4

1. พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะและสังฆรัตนะ ซึ่งอยู่
ในตัวของมนุษย์ทุกคน กล่าวคือ เช่น (พระ
สมณโคตม) พระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยู่ในใจ
ของพุทธบริษัท 4 และอยู่ในตัวของชาวโลกทั้ง
มวลที่ปฏิบัติตามและมนุษย์ทุกคนก็สามารถ
เข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเพศ อายุ ภาษา ศาสนา
และเผ่าพันธุ์

2. สังฆธรรมก็ดี อสังฆธรรมก็ดี มีประมาณ
เท่าใด วิราคะ คือ ธรรมเป็นที่บรรเทาความเมา
นำเสียซึ่งความระหาย ถอนขึ้นด้วยดีซึ่งอาลัย
ตัดซึ่งวิภวภูติ สิ้นไปแห่งตัณหา สิ้นกำหนด ดับ
นิพพาน

สรณคมน์ หรือถึงสรณะ คือ

หมายความว่า เบียดเบียน คือ ย่อมก่อกำจัด คือ ทำความกลัว ความหมายสะดุ้ง ความทุกข์ กิเลสที่เป็นเหตุให้ไปสู่ทุกข์ของบุคคลผู้ถึงสรณะให้พินาศไปด้วยการถึงสรณะนั้นแล. คำว่า สรณะนั้นเป็นชื่อเรียก พระรัตนตรัย.

พุทธะ

หมายความว่า

หมายความว่า ขจัดซึ่งภัยของสัตว์ทั้งหลายโดยทำสัตว์ทั้งหลายให้เป็นไปในประโยชน์เกื้อกูล และถอยกลับจากสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์เกื้อกูล.

ธรรม

หมายความว่า

หมายความว่า ธรรม เพราะทำสัตว์ทั้งหลายให้ช่วยข้ามพ้นจากกันดาร คือภพและเพราะให้ความเบาใจแก่สัตว์ทั้งหลาย.

สงฆ์

หมายความว่า

สงฆ์ เพราะทำสักการะทั้งหลายแม้เป็นของน้อยค่าให้ได้รับผลอันไพบูรณ์ เพราะฉะนั้น พระรัตนตรัยจึงชื่อว่า สรณะ โดยบรรยายนี้ด้วย.

ชื่อว่า ถึงสรณะ คือ ย่อมเข้าถึงรัตนะทั้ง ๓ เหล่านี้ว่าเป็นสรณะ (ที่ระลึก ที่พึ่ง) ว่าเป็นปรายณะ (เครื่องนำทาง) ด้วยจิตตูปบาทมีประการดังกล่าวแล้ว.

ประเภทแห่งการถึงสรณะ

การถึงสรณะที่เป็นโลกุตตระ
ได้แก่

การถึงสรณะที่เป็นโลกุตตระของบุคคลผู้เห็นสัจจะแล้ว เมื่อว่าโดยอารมณ์ย่อมมีนิพพานเป็นอารมณ์ เมื่อว่าโดยกิจย่อมสำเร็จได้ในพระรัตนตรัยแม้ทั้งสิ้น เพราะตัดขาดกิเลสที่เป็นเหตุขัดขวางการถึงสรณะได้ในขณะแห่งมรรค.

การถึงสรณะที่เป็นโลกียะ
ได้แก่

การถึงสรณะที่เป็นโลกียะของปุถุชน เมื่อว่าโดยอารมณ์ย่อมมีพระพุทธคุณเป็นต้นเป็นอารมณ์ สำเร็จได้ด้วยการข่มกิเลสที่เป็นเหตุขัดขวางการถึงสรณะไว้ได้.

การถึงสรณะนั้น เมื่อว่าโดยความหมาย ได้แก่

การได้ศรัทธาในพระรัตนตรัยมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น และสัมมาทิฐิที่มีศรัทธา (ในพระรัตนตรัยนั้น) เป็นพื้นฐานท่านเรียกว่า ทิฐุชุกกรรม (การทำความเห็นให้ตรง) (ซึ่งอยู่) ในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐.

การถึงสรณะแบบนี้มีอยู่ ๔ อย่าง คือ (การถึง)

1. ด้วยการมอบตน ได้แก่

1. ด้วยการมอบตน ได้แก่การยอมสละตนแด่พระรัตนตรัยมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น (ด้วยการกล่าว) อย่างนี้ว่า นับแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้าพเจ้าขอมอบตนถวายแด่พระพุทธเจ้า แด่พระธรรม และแด่พระสงฆ์.

2. ด้วยการมีพระรัตนตรัยนั้นเป็นเครื่องนำทาง

๒. การมีพระรัตนตรัยนั้นเป็นเครื่องนำทาง ได้แก่การที่มีพระรัตนตรัยนั้นเป็นที่ไปเบื้องหน้า (ด้วยการพูด) อย่างนี้ว่า นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ขอท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า ข้าพเจ้าขอมีพระพุทธเจ้าเป็นผู้นำทาง ขอมีพระธรรมเป็นผู้นำทาง ขอมีพระสงฆ์เป็นผู้นำทาง.

3. ด้วยการยอมเป็นศิษย์

พึงเห็นการเข้าถึงความเป็นศิษย์ (การยอมตัวเป็นศิษย์) เหมือนการเข้าถึงความเป็นศิษย์ในการถึงสรณะของพระมหากัสสปะ (ด้วยการพูด) แม้อย่างนี้ว่า ขอข้าพเจ้าพึงได้พบพระศาสดา พึงได้พบพระผู้มีพระภาคเจ้า ขอข้าพเจ้าพึงได้พบพระสุคต พึงได้พบพระผู้มีพระภาคเจ้า ขอข้าพเจ้าพึงได้พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พึงได้พบพระผู้มีพระภาคเจ้า.

4. ด้วยการถวายมือ (การประนมมือทำความเคารพ)

การถวายมือ ได้แก่การทำความนอบน้อมอย่างสูงในพระรัตนตรัยมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น (ด้วยการพูด) อย่างนี้ว่า นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ขอท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า ข้าพเจ้าขอทำการกราบไหว้ การลูกรับ การประนมมือ การทำความนอบน้อมแด่พระรัตนตรัยมีพระพุทธเจ้าเป็นต้นนั้นแล.

พึงทราบการมอบตน (ด้วยการพูด) เป็นอย่างไร

(ด้วยการพูด) แม้อย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าขอสละตนแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า แต่พระธรรม (และ) แต่พระสงฆ์ ข้าพเจ้าขอสละชีวิตแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า แต่พระธรรม (และ) แต่พระสงฆ์ ข้าพเจ้าสละตนแล้วทีเดียวแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า แต่พระธรรม (และ) แต่พระสงฆ์ ข้าพเจ้าสละชีวิตแล้วทีเดียวแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า แต่พระธรรม (และ) แต่พระสงฆ์ ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้า (พระธรรมและพระสงฆ์) ว่าเป็นสรณะ โดยขอเอาชีวิตเป็นเดิมพัน ขอพระพุทธเจ้า (พระธรรมและพระสงฆ์) จงเป็นที่ระลึกที่พึง เป็นที่อาศัย เป็นที่ดำเนินทานของข้าพเจ้า.